

Pärnu tervise- ja heaoluprofiil - TERVISE- JA HEAOLU TEGEVUSKAVA AASTATEKS 2025 - 2028

Eesmärgid, indikaatorid, tegevussuunad ja tegevused	2025	2026	2027	2028	Teostajad/Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Eesmärk 1 - Pärnu linna laste ja kuni 26 aastaste noorte huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavus on paranenud.						
Oodatavad tulemused						
1. Huviharidusega hõivatute osakaal 2023 oli 43% - aastaks 2028 on see tõusnud 60% peale. Samuti tõuseb huvitegevuses osalevate noorte arv. 2. Noorsoo- ja vabaaja tegevustes osalemise arv noorte seas on tõusnud. 3. Huvitegevus mitmekesine ja kättesaadavus on paranenud (s.h on loodud täiendavaid võimalusi erivajadustega noortele). 4. Toetatud on lapsevanema, lapse ja huvikooli vaheline koostöö (s.h erivajadusega laps). 5. Ühiskonna teadlikkuse tõstmine, et huviharidus on oluline laste- ja noorte kaitsetegur.						
Eesmärk 1. saavutamiseks ellu viidavad tegevused						
Tegevus 1.1 Huvikoolide ja huvitegevuse toetamine ja kvaliteedi tõstmine (Pärnu linna poolt pakutavad toetused)	*Huvihariduse ja -tegevuse toetamise jätkamine nii keskuslinnas kui osavaldades; *Huvikoolide juhendajate toetamise jätkamine; *Laste ja noorte sporditegevuse korraldamise toetus kohalikele spordiklubidele; *Pärnu noorsportlase stipendiumi eraldamine silmapaistvatele noortele; *Koolitustoetus noorte huvihariduse ja -tegevuse juhendajatele kvalifikatsiooni tõstmiseks ja enesetäiendamiseks; *Huvihariduse ja huvitegevuse õppevahendi soetamise toetus; *Valdkonnaülesed koostöökohtumised, koolitused ja infopäevad.	*Huvihariduse ja -tegevuse toetamise jätkamine nii keskuslinnas kui osavaldades; *Huvikoolide juhendajate toetamise jätkamine; *Laste ja noorte sporditegevuse korraldamise toetus kohalikele spordiklubidele; *Pärnu noorsportlase stipendiumi eraldamine silmapaistvatele noortele; *Koolitustoetus noorte huvihariduse ja -tegevuse juhendajatele kvalifikatsiooni tõstmiseks ja enesetäiendamiseks; *Huvihariduse ja huvitegevuse õppevahendi soetamise toetus; *Valdkonnaülesed koostöökohtumised, koolitused ja infopäevad.	*Huvihariduse ja -tegevuse toetamise jätkamine nii keskuslinnas kui osavaldades; *Huvikoolide juhendajate toetamise jätkamine; *Laste ja noorte sporditegevuse korraldamise toetus kohalikele spordiklubidele; *Pärnu noorsportlase stipendiumi eraldamine silmapaistvatele noortele; *Koolitustoetus noorte huvihariduse ja -tegevuse juhendajatele kvalifikatsiooni tõstmiseks ja enesetäiendamiseks; *Huvihariduse ja huvitegevuse õppevahendi soetamise toetus; *Valdkonnaülesed koostöökohtumised, koolitused ja infopäevad.	*Huvihariduse ja -tegevuse toetamise jätkamine nii keskuslinnas kui osavaldades; *Huvikoolide juhendajate toetamise jätkamine; *Laste ja noorte sporditegevuse korraldamise toetus kohalikele spordiklubidele; *Pärnu noorsportlase stipendiumi eraldamine silmapaistvatele noortele; *Koolitustoetus noorte huvihariduse ja -tegevuse juhendajatele kvalifikatsiooni tõstmiseks ja enesetäiendamiseks; *Huvihariduse ja huvitegevuse õppevahendi soetamise toetus; *Valdkonnaülesed koostöökohtumised, koolitused ja infopäevad.	Pärnu Linnavalitsus	Huviharidust- ja huvitegevust pakkuvad koolid (asutused)
Tegevus 1.2 Huvihariduse- ja huvitegevuse kättesaadavuse tõstmine	*Huvikoolide ja -huvitegevuse kaardistamine. Erinevate sihtrühmade vajaduste väljaselgitamine; *Huvikoolides ja -huvitegevustes pakutavate tegevuste kokku koondamine Teeviit.ee lehele koostöös noortegarantii tugisüsteemiga (NTGS); *Huvikoolide ja nende võimaluste info kokku koondamine ühtsesse infokanalisse (Pärnu linna veebileht); *Õppeaasta alguses edastatakse haridusasutustes ja Pärnu linna veebilehel teavet huvihariduse ja huvikoolide võimaluste, toetuste ning info leidmise kohta.	*Ühtses infokanalisis olevate huvikoolide- ja huvitegevuse andmete kontrolli ja vastavalt vajadusele uuendamine; *Huvikoolide- ja huvitegevuse võimaluste kohta info jagamine haridusasutustes ja Pärnu linna veebilehel.	*Ühtses infokanalisis olevate huvikoolide- ja huvitegevuse andmete kontrolli ja vastavalt vajadusele uuendamine; *Huvikoolide- ja huvitegevuse võimaluste kohta info jagamine haridusasutustes ja Pärnu linna veebilehel.	*Ühtses infokanalisis olevate huvikoolide- ja huvitegevuse andmete kontrolli ja vastavalt vajadusele uuendamine; *Huvikoolide- ja huvitegevuse võimaluste kohta info jagamine haridusasutustes ja Pärnu linna veebilehel.	Pärnu Linnavalitsus, huvikoolid	Pärnumaa Spordiliit, huviharidust- ja huvitegevust pakkuvad koolid (asutused), lasteaiad, noorsootöötajad
Eesmärgid, indikaatorid, tegevussuunad ja tegevused	2025	2026	2027	2028	Teostajad/Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Eesmärk 2 - Aastaks 2028 on loodud olulised eeldused riskikäitumise vähendamiseks läbi eri osapoolte süsteemse tegevuse						
Oodatavad tulemused						
1. VEPA (käitumisoskuste mäng, tõenduspõhine ennetustegevus), KiVa (Kiusamisvaba Kool), SPIN (spordil põhinev ja teaduslikult tõendatult mõjus noorte arenguprogramm), STEP (programm, mis aitab 14-29-aastaseid õigusrikkumise taustaga noori tööle ja õppima asumisel), ANKUR (meetod politsei vaatevälja sattunud noorte toetamiseks), Liikuma Kutsuv Kool, Seikluste Laegas, TORE (tugiõpilasi liikumise), Hooliv Kool, oskuste õpe jt tõenduspõhiste meetodikate rakendamine on tõusnud Pärnu linna haridusasutustes. Nende programmide rakendamise tulemusel on paranenud õpilaste sotsiaal-emotsionaalsed oskused ning vähenenud riskikäitumine koolikeskkonnas. 2. Lapsevanemad on toetatud ja nende vanemlikud oskused on kasvanud. Lastevanematel on võimalik osaleda Gordoni perekoolis ja võtta osa Imelised aastad programmist. Aastaks 2028 on programmidest osa võtnud vähemalt 210 lapsevanemat, eeldusel et alates 2026. aastast toimuvad igal aastal vähemalt kaks Imeliste aastate gruppi ja kaks Gordoni perekooli gruppi. 3. Loodud valdkondadeülene kohaliku omavalitsuse (KOV) võrgustik, mis regulaarselt hindab lastele ja noortele pakutavaid ennetustegevusi ning vastavalt muutuvatele vajadustele kaardistab ja teavitab tõenduspõhistest ennetustegevustest spetsialiste ja organisatsioone, kes laste ja noorega kokku puutuvad; Valdkondade ülesed kokkulepped ja tegevuskava. Eesmärk maandada vaimse tervise riskitegureid ning toetada kogu elanikkonna, eeskätt laste ja noorte arengut, toimetulekut ja heaolu. Varajane lapse ja noore märkamise süsteemi kasutamine. Kohalikus omavalitsuses lapsega kokku puutuvad spetsialistid oskavad märgata lapse ja noorega toimuvaid muutusi, käitumist ja teavad kuidas tegutsed; 4. Kodanikud, haridusasutuste personal, koostööpartnerid, ennetustegevuste spetsialistid on teadlikud ja mõistavad, mis on tõenduspõhised ennetustegevused ja mõistavad nende tähtsust riskikäitumise vähendamisel. 5. Riskikäitumise vähendamiseks elanike seas on rakendunud erinevad koostööd ja ettevõtmised erinevate koostööpartneritega. 6. Jätkub Noortegarantii tugisüsteem (NGTS), mis toetab 16–29-aastaseid noori haridusteele naasmiseks ja/või tööturule jõudmiseks. 7. Noortekeskuste tegevus on lõimunud haridusse.						
Eesmärk 2. saavutamiseks ellu viidavad tegevused						
Tegevus 2.1 Pärnu linnas valdkondade ülese koostöö võrgustiku loomine ja tööle rakendamine	*Loodakse valdkondadeülene KOV võrgustik, mis regulaarselt hindab lastele ja noortele pakutavaid ennetustegevusi ning vastavalt muutuvatele vajadustele kaardistab ja teavitab tõenduspõhistest ennetustegevustest spetsialiste ja organisatsioone, kes laste ja noorega kokku puutuvad; *Valdkondade ülesed kokkulepped ja tegevuskava loomine; *Kohalikus omavalitsuses lapsega kokku puutuvad spetsialistid oskavad märgata lapse ja noorega toimuvaid muutusi, käitumist ja teavad kuidas tegutsed.	*Valdkondade ülese koostöö võrgustiku töö: regulaarne ennetustegevuste hindamine ja neist teavitamine; *Valdkondade ülesed kokkulepete täitmine; laste ja noorte märkamine ja neile sobiva abi osutamine.	*Valdkondade ülese koostöö võrgustiku töö: regulaarne ennetustegevuste hindamine ja neist teavitamine; *Valdkondade ülesed kokkulepete täitmine; laste ja noorte märkamine ja neile sobiva abi osutamine.	*Valdkondade ülese koostöö võrgustiku töö: regulaarne ennetustegevuste hindamine ja neist teavitamine; *Valdkondade ülesed kokkulepete täitmine; laste ja noorte märkamine ja neile sobiva abi osutamine.	Pärnu Linnavalitsus	Haridusasutused, noortega tegelevad spetsialistid, Tervise Arengu Instituut, Politsei- ja Piirivalveamet, Sotsiaalkindlustusamet, Pärnumaa Omavalitsuste Liit

Tegevus 2.2 Koolikeskkonna riskikäitumise vähendamine, vaimse tervise toetamine	*Koostöös haridusasutustega ja maakonnatervisedenduse spetsialistiga kaardistada, millised tõendus põhised meetodid on hetkel koolides kasutusel. Kaardistamise tulemusena teostada haridusasutustele infopäev tutvustamiseks *Tõendus põhised meetodid (Vepa, KiVa jm); *Erinevate ennetusalaste materjalide ja info tutvustamine koolidele; *Tõendus põhiste ennetustegevuste järjepidev juurutamine ja praktikate jagamine; *Seksuaalkasvatuse kättesaadavuse võimaldamine haridusasutustele.	*Tõendus põhiste meetodite kasutamise rakendamine; *Uute võimaluste tutvustamine ja toetamine nende rakendamiseks. Vajalike infopäevade korraldamine, info edastamine. *Erinevate ennetusalaste materjalide ja info tutvustamine koolidele; *Tõendus põhiste ennetustegevuste järjepidev juurutamine ja praktikate jagamine; *Seksuaalkasvatuse kättesaadavuse võimaldamine haridusasutustele.	*Tõendus põhiste meetodite kasutamise rakendamine; *Uute võimaluste tutvustamine ja toetamine nende rakendamiseks. Vajalike infopäevade korraldamine, info edastamine. *Erinevate ennetusalaste materjalide ja info tutvustamine koolidele; *Tõendus põhiste ennetustegevuste järjepidev juurutamine ja praktikate jagamine; *Seksuaalkasvatuse kättesaadavuse võimaldamine haridusasutustele.	*Tõendus põhiste meetodite kasutamise rakendamine; *Uute võimaluste tutvustamine ja toetamine nende rakendamiseks. Vajalike infopäevade korraldamine, info edastamine. *Erinevate ennetusalaste materjalide ja info tutvustamine koolidele; *Tõendus põhiste ennetustegevuste järjepidev juurutamine ja praktikate jagamine; *Seksuaalkasvatuse kättesaadavuse võimaldamine haridusasutustele.	Pärnu Linnavalitsus, vastavate valdkondade spetsialistid, maakonna haridusasutuste tervisedenduse spetsialist	Politsei- ja Piirivalveamet, Töötukassa, Päästeamet, Tervise Arengu Instituut, Noortekeskused, Sotsiaalkindlustusamet, Pärnumaa Omavalitsuste Liit
Tegevus 2.3 Vanemluse ja lastevanemate toetamine	*Lapsevanemaid toetavate tõendus põhiste koolituste regulaarne toetamine ja arendamine (Gordoni perekool, Imelised aastad jm). Programmid toimuvad vähemalt kord aastas õppenõustamiskeskuse eestvedamisel; *Lapsevanemate vanemlike oskuste arendamine ja neile sotsiaalselt oskuste õpetamine ning laste positiivse koolilelu parandamine; *Perepesa loomine ja toetamine, pakumaks kvaliteetset abi vanematele; *Lastevanematele on kättesaadav tõendus põhine info vanemlusest ja lapse arengu toetamisest; *Vaimse tervise toetuse abil tugigruppide tegevuste toetamine (kaasõltuvuse grupp, ATH toetusgrupp, lapsevanemate tugigrupp, pere ja paarisuhte nõustamine jm).	*Vanemluse ja lastevanemate toetavate tegevuste toetamine, rakendamine (koolitused, nõustamine jm); *Perepesa töö, pakumaks kvaliteetset abi vanematele; *Lastevanematele on kättesaadav tõendus põhine info vanemlusest ja lapse arengu toetamisest; *Vaimse tervise toetuse abil tugigruppide tegevuste toetamine (kaasõltuvuse grupp, ATH toetusgrupp, lapsevanemate tugigrupp, pere ja paarisuhte nõustamine jm).	*Vanemluse ja lastevanemate toetavate tegevuste toetamine, rakendamine (koolitused, nõustamine jm); *Perepesa töö, pakumaks kvaliteetset abi vanematele; *Lastevanematele on kättesaadav tõendus põhine info vanemlusest ja lapse arengu toetamisest; *Vaimse tervise toetuse abil tugigruppide tegevuste toetamine (kaasõltuvuse grupp, ATH toetusgrupp, lapsevanemate tugigrupp, pere ja paarisuhte nõustamine jm).	*Vanemluse ja lastevanemate toetavate tegevuste toetamine, rakendamine (koolitused, nõustamine jm); *Perepesa töö, pakumaks kvaliteetset abi vanematele; *Lastevanematele on kättesaadav tõendus põhine info vanemlusest ja lapse arengu toetamisest; *Vaimse tervise toetuse abil tugigruppide tegevuste toetamine (kaasõltuvuse grupp, ATH toetusgrupp, lapsevanemate tugigrupp, pere ja paarisuhte nõustamine jm).	Pärnu Linnavalitsus, Pärnu Linnavalitsuse hallatavad allasutused, Perepesa, Pärnu Õppenõustamiskeskus	Koostööpartnerid (Pärnu haigla VTK, Sensus ETC, T&K Partnerid, Viv Living jm), Sotsiaalkindlustusamet, Tervise Arengu Instituut, Pärnumaa Omavalitsuste Liit
Tegevus 2.4 Noortekeskuste lõimimine haridusse	*Mitteformaalse õppe pakumine noortekeskustes (noorte sotsiaalselt, emotsionaalselt ja praktiliselt oskuste arendamine); *Noorte aktiivsuses hoidmine ja arendamine läbi huvitegevuse; *Noortekeskuste ja haridusasutuste koostöö tugevdamine.	*Noortekeskuste aktiivne tegevus ja koostöö haridusasutustega; *Noorte aktiivsuses hoidmine ja arendamine läbi huvitegevuse.	*Noortekeskuste aktiivne tegevus ja koostöö haridusasutustega; *Noorte aktiivsuses hoidmine ja arendamine läbi huvitegevuse.	*Noortekeskuste aktiivne tegevus ja koostöö haridusasutustega; *Noorte aktiivsuses hoidmine ja arendamine läbi huvitegevuse.	Noortekeskused, haridusasutused, Pärnu Linnavalitsus	Noorsootöötajad
Tegevus 2.5 Noortegarantii tugisüsteemi (NGTS) aktiivne tegevus, toetamaks noori vanuses 13-26. a	*NGTS toetab 13-15- aastaseid noori ennetuse vaatest. Seda peamiselt antud vanuseastme teadlikkuse tõstmiseks; *NEET-olukorda (noored 16-29, kes ei õpi ega tööta) sattumist ennetavad tegevused, mis on mõeldud universaalselt kõigile noortele; *Tõrjutusriskis noorte toetamine, vältimaks, et katkestaks õpingud või kogetaks tõrjutust tööturul; *Spordiliidu ja noorsootöö ühendamine, noored huvitegevusse.	*NGTS aktiivne tegevus ja noorte toetamine vältimaks riskikäitumist, jätkamaks kooliteed ja jõudmaks tööturule; *Spordiliidu ja noorsootöö ühendamine, et jõuaks enam noori huvitegevusse.	*NGTS aktiivne tegevus ja noorte toetamine vältimaks riskikäitumist, jätkamaks kooliteed ja jõudmaks tööturule; *Spordiliidu ja noorsootöö ühendamine, et jõuaks enam noori huvitegevusse.	*NGTS aktiivne tegevus ja noorte toetamine vältimaks riskikäitumist, jätkamaks kooliteed ja jõudmaks tööturule; *Spordiliidu ja noorsootöö ühendamine, et jõuaks enam noori huvitegevusse.	Pärnu Linnavalitsus	Noorsootöötajad, Politsei- ja piirivalve, töötukassa, Pärnumaa Spordiliit, Tervise Arengu Instituut
Tegevus 2.6 Pärnu linna terviseprojektidest riskikäitumise ennetamiseks toetuse eraldamine	*Terviseprojeektide toetamise korra uuendamine, lisades juurde vaimse tervise alaste projektide toetamise; *Otsuste tegemisel tervisenõukogu järgib TAI poolseid juhiseid ja võtab arvesse ennetuse teadusnõukogu poolt tulemuslikuks hinnatud tegevused; *Teabe jagamine (pressiteade, sotsiaalmeedia postitus jm) toetuse võimalustest ja toetatud tegevustest.	*Terviseprojektide toetuse eraldamine; *Teabe jagamine (pressiteade, sotsiaalmeedia postitus jm) toetatud tegevustest.	*Terviseprojektide toetuse eraldamine; *Teabe jagamine (pressiteade, sotsiaalmeedia postitus jm) toetatud tegevustest.	*Terviseprojektide toetuse eraldamine; *Teabe jagamine (pressiteade, sotsiaalmeedia postitus jm) toetatud tegevustest.	Pärnu Linnavalitsus, Pärnu linna tervisenõukogu	Terviseprojektide esitajad (tervishoiutöötajad ja eraõiguslikud juriidilised isikud)
Tegevus 2.7 Turvalisema õelu tagamisega seotud tegevused ja koostööprojektid (TAI, Sotsiaalkindlustusamet, Õhaldjad jm)	*Sotsiaalkindlustusamet kampaania "Turvalisem õelu" käivitamine; *Arendada linna õelu ning pakkuda rohkem võimalusi turvaliseks õies ajaveetmiseks (erinevate koostööpartnerite kaasamine nt. Õhaldjad jm); *Õeluasutustele ennetusalaste abivahendite võimaldamine (KHB kiirtestid, joogitopside kaitseid jne); *Koostöövõimaluste otsimine ja vajaduste hindamine	*Turvalisema õelu tagamisega seotud tegevuste ja koostööprojektidega tegelemine ja jätkamine; *Ennetusalaste abivahendite võimaldamine ja info levitamine õeluasutustele.	*Turvalisema õelu tagamisega seotud tegevuste ja koostööprojektidega tegelemine ja jätkamine; *Ennetusalaste abivahendite võimaldamine ja info levitamine õeluasutustele.	*Turvalisema õelu tagamisega seotud tegevuste ja koostööprojektidega tegelemine ja jätkamine; *Ennetusalaste abivahendite võimaldamine ja info levitamine õeluasutustele.	Pärnu Linnavalitsus, koostööpartnerid	Politsei- ja Piirivalveamet, ettevõtted, Sotsiaalkindlustusamet, Tervise Arengu Instituut